

**N:o 21.**

Ank. till Riksd. Kausli den 22 Febr. 1873, kl. 11 f. m.

*Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, om försäljning af fiskelägenheten Mellbön N:o 1 inom Udenäs socken i Wadsbo härad af Skaraborgs län; Gifven Stockholms Slott den 30 Januari 1873.*

Hos Kongl. Maj:t har Johannes Johansson i Svartebäcken, hvilken enligt Kammar-kollegii kontrakt af den 15 Mars 1869 på 6 års arrende till midfastan 1875 innehar fiskelägenheten Mellbön eller Wellbön N:o 1 inom Udenäs socken och Wadsbo härad af Skaraborgs län, i underdånighet anhållit, att, enär lägenheten icke kunde på vederbörligt sätt skötas, så länge innehafvarens besittningsrätt vore inskränkt till en kortare tid, efter hvars förlopp egendomen möjligen komme att af annan person öfvertagas, och hvarken den enskilde eller Kongl. Maj:t och Kronan kunde af densamma draga den fördel, som vore att förvänta, om den innehades under ständig egande- eller nyttjanderätt, sökanden måtte tillåtas att på de vilkor och mot erläggande af den afgift, Kongl. Maj:t täcktes bestämma, nämnda lägenhet med kronoåbos rätt till skatte inlösa.

Uti häröfver, på nådig befallning, den 29 Februari 1872 afgifvet underdånigt utlåtande har Kammar-kollegium meddelat, att ifrågavarande lägenhet, som utgjordes af en ö med derinvid varande fiske i sjön Wettern och uti jordeboken upptoges med en under afkortningstitel afförd ränta af 4 lispund röding, från äldre tider lydt under Wadstena slott och blifvit tid efter annan för slottskassans räkning bortarrenderad, intilldess denna kassa genom Kammar-kollegii och Stats-kontorets beslut den 10 Augusti 1818 indrogs till statsverket, hvarefter, och sedan fisket vid

allmänna fiskeregleringen år 1850 ansetts böra från skatteförsäljning undantagas, lägenheten fortfarande varit på 6 år i sender för Kronans räkning utarrenderad, sednast till sökanden mot ett årligt arrende af 5 riksdaler 92 öre riksmünt, utom en kontant städja vid tillträdet af 33 riksdaler samma mynt.

Vidare hade Kollegium rörande lägenhetens egoförmåner och beskaffenhet i öfrigt inhemtat dels af protokollet öfver en den 15 Juli 1868 af vederbörande kronofogde med behörigt biträde på stället hållen besigtning, för uppgörande af förslag till maximi- och minimi-arrende, dels af instrumentet öfver den å lägenheten sednast förrättade af- och tillträdes-syn, att Mellbön, som vore skiljd från fasta landet genom ett smalt sund och helt och hållet obebyggd, till större delen bestode af bergaktig och stenbunden mark med några dalsänknings, beväxta med bättre och sämre gräs, hvaraf 2 nötkreatur under högst 2 månader kunde sommarfödas; att i midten af ön funnes växtlig skog af furu, gran oah al, tjenlig till såg- och byggnadstimmer, hvilken skog dock icke kunnat upptagas till högre värde än 750 riksdaler; samt att det fiske, som derstädes bedrifves, hufvudsakligen till fångst af röding, vore ringa och obetydligt; — ett förhållande, som bestyrktes af de under senare arrendeperioder erbjudna arrenden, hvilka utgjort:

för åren 1826—1832.....	Banko Rdr	1: —
» » 1832—1838.....	» »	1: —
» » 1839—1845.....	» »	1: 24.
» » 1845—1851.....	» »	— 36.
» » 1851—1857.....	» »	— 37.
» » 1857—1863.....	» »	— 40
och » » 1863—1869.....	R:mt R:dr	5: —

För egen del har Kollegium, beträffande sökandens anhållan att få berörda lägenhet till skatte inlösa, anfört att, enär densamma icke vore att hänföra till sådan kronojord, som finge under åborätt upplåtas och derefter af innehafvaren skatteköpas, utan tillhörde det slag deraf, som, jemlikt 77 § Regeringsformen, skall förvaltas efter de grunder, Riksdagen bestämmer, Kollegium ansåge den underdåniga ansökningen icke kunna bifallas; men då Mellbön under en lång följd af år gifvit statsverket så ringa inkomst, att arrendeafgifterna under en hel arrendeperiod icke varit tillräckliga att betäcka kostnaderna ensamt för det sist uppgjorda förslaget till maximi- och minimi-arrende, samt den omständighet, att ön vore obebodd och aflägsse belägen invid länets nordöstra gräns, gjorde det nära nog omöjligt för kronobetjeningen att från åverkan freda den derå befintliga skog, som utgjorde öns egentliga värde, hvarföre ock både krono-

fogden i orten och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande redan före sednaste utarrenderingen hos Kollegium väckt fråga om dess försäljning, såsom med statens verkliga fördel mest öfverensstämmande, funne sig Kollegium ega skäl i underdånighet tillstyrka, det Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta nådig proposition derom, att berörda lägenhet, som, enligt hvad Kongl. Maj:ts Befallningshafvande upplyst, aldrig kunde komma att för något statens särskilda ändamål behöfva användas, måtte jemte fisket på offentlig auktion till den mestbjudande försäljas med tillträdesrätt vid arrendetidens utgången 14 Mars 1875.

Dervid borde dock iakttagas, att lägenheten, hvars gamla ränta, 4 lispund röding, afsett endast sjelfva fisket, blefve före försäljningen i behörig ordning skattlagd; men som länets skattläggningsmetod icke vore tillämplig här, hvarest åkerjord helt och hållet saknades, och blott något skog jemte ett föga gifvande fiske utgjorde lägenhetens hufvudsakliga förmåner, har Kollegium hemställt, huruvida icke, på sätt i 6 mom. af nådiga brefvet den 22 Mars 1850, angående dispositionen af kronofiskena i riket, blifvit stadgad för de fisken, hvilka då borde skatteförsäljas, räntan måtte bestämmas till medelbeloppet af arrendeafgifterna under de tre sista arrendeperioderna och således framdeles utgå med 4 R:dr 6 öre riksmünt.

För öfrigt har Kollegium till iakttagande vid försäljningen föreslagit: att auktionen måtte å en och samma dag, som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skulle ega utsätta vid lämplig tid före utgången af nu gällande arrende, få förrättas så väl inför Kongl. Maj:ts Befallningshafvande som uti Udenäs sockenstuga eller å annat tjenligt ställe inom församlingen; att den, som dervid stannade för högsta anbudet, måtte förklaras ej mindre skyldig att vid samma tillfälle aflemna en af två personer, hvilkas vederhäftighet vore af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eller domaren i orten styrkt, ingången och till egenhändiga underskrifterna bevitnad borgen för köpeskillingens riktiga erläggande, än ock berättigas att densamma, om han sådant åstundade och vid auktionen anmälde, sig afbördas under loppet af 6 år med  $\frac{1}{4}$  årligen; att kungörelse om auktionen skulle, genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes försorg, utfärdas och uppläsas från predikstolarne i Skaraborgs och angränsande läns kyrkor, äfvensom införas i Post- och inrikes tidningar, hvilken kungörelse borde innehålla de vilkor, som för försäljningen kunna varda bestämda; att sedan auktionen försiggått, handlingarne skulle insändas till Kollegium, och högsta anbudet derefter underställas Kongl. Maj:ts nådiga pröfning; samt att åt Kollegium måtte uppdragas att skattebref utfärda.

Detta ärende har Kongl. Maj:t tagit i öfvervägande och dervid lika med Kammar-kollegium ansett sökandens begäran att få med krono-åborätt till sig lösa ifrågavarande lägenhet icke kunna bifallas; hvaremot Kongl. Maj:t, med afseende å hvad bemälda Kollegium i öfrigt upplyst och anfört, vill härmed i nåder föreslå, det Riksdagen må bifalla, att ofvanberörda lägenhet, jemte det dertill hörande fisket, må försäljas på sätt och i den ordning, som Kammar-kollegium föreslagit.

Handlingarne i detta mål skola tillhandahållas det Utskott, till hvilket frågan varder af Riksdagen öfverlemnad; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

*C. Fr. Wærm.*

---

*Utdrag af Protokollet öfver Finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Stats-Rådet å Stockholms Slott den 30 Januari 1873.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*,  
 Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*,  
 samt Statsråden: *Bredberg*,  
*Berg*,  
 Friherre *Leijonhufvud*,  
*Wærn*,  
*Wennerberg*,  
*Bergström*,  
*Weidenhielm* och  
 Friherre *Alströmer*.

Departementschefen uppläste härefter till justering följande, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts, på Stats-Rådets enhälliga tillstyrkande, fattade beslut, uppsatta förslag till Kongl. Maj:ts nådiga propositioner till Riksdagen, nemligen:

1:o enligt beslut den 6 December 1872.

b) om försäljning af fiskelägenheten Mellbön N:o 1 inom Udenäs socken i Wadsbo härad af Skaraborgs län.

Hans Maj:t Konungen tacktes, enligt Stats-Rådets underdåniga tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag, sådana de finnas detta protokoll bilagda; och befallde, att, i öfverensstämmelse dermed, nådiga propositioner skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo  
*Mildhog Lundgren.*